

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! lyceum Aalst te AALST

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 42952

Instelling GO! lyceum Aalst

Directeur An AGNEESSENS

Adres Pontstraat 51 - 9300 AALST

Telefoon 053-21.11.55

Fax 053-76.90.99

E-mail inlichtingen@lyceum-aalst.be

Website <http://www.lyceum-aalst.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Dender

Adres Welvaartstraat 70/4 - 9300 AALST

Scholengemeenschap SG Aalst

Adres Welvaartstraat 70/4 - 9300 AALST

CLB GO! CLB Dender

Adres Zonnestraat 25 - 9300 AALST

Dagen van het doorlichtingsbezoek 24-04-2017, 25-04-2017, 26-04-2017, 27-04-2017, 28-04-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-04-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 13-06-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Christian LAES

Teamleden Johanna COEMAN, Hilde VAN HOUTE, Veerle VONDERLYNCK

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Chemie in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/007)	8
3.1.1.2 Cultuurwetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen 2006/019 en 2006/040)	10
3.1.1.3 Gedragwetenschappen in aso tweede graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/022)	13
3.1.1.5 Gedragwetenschappen in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/049)	15
3.1.1.6 Grieks in aso tweede graad in de studierichting Grieks-Latijn en in aso derde graad in de studierichting Grieks-Latijn (leerplannen 2010/024 en 2010/033)	17
3.1.1.7 Latijn in 1 A in het keuzegedeelte en Latijn in de basisoptie Latijn (leerplan 2008-003).....	20
3.1.1.8 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad A stroom en in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wiskunde Latijn-moderne talen, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen, Wetenschappen-wiskunde. (leerplannen 2008/004, 2010/022 en 2008/039)	22
3.1.1.9 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen en Latijn-moderne talen (leerplannen 2010/004 en 2014/009).....	24
3.1.1.10 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	26
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	28
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	28
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	29
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	30
4.1 Sociale en emotionele begeleiding	30
4.2 Evaluatiepraktijk	32
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	34
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	37
6.1 Wat doet de school goed?	37
6.2 Wat kan de school verbeteren?	37
6.3 Wat moet de school verbeteren?	37
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	38
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	38

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het GO! Lyceum Aalst is gelegen in de oude stadskern van Aalst, en is gemakkelijk bereikbaar met bus of trein. De onmiddellijke omgeving is voetgangers- en fietsvriendelijk, met enkel verkeersdrukte in de spitsuren. De school is gehuisvest op een campus die bestaat uit historische gebouwen. Het beschermde statuut van deze gebouwen stelt de school voor specifieke uitdagingen bij aanpassings- of renovatiewerken.

De school rekruteert vooral leerlingen uit de buurt. Na de eerste graad van de A-stroom biedt het Lyceum uitsluitend aso-studierichtingen in de tweede en derde graad aan. Het overgrote deel van de leerlingen stroomt door naar het hoger onderwijs. De school profileert zich als een "groene school", met kleinschaligheid als troef. Haar visie is samen te vatten in drie kernwoorden: kindgericht, kwaliteitsvol, kleinschalig. Ze wil sterk leerlinggericht werken. Dit uit zich in de kwaliteitsvol uitgewerkte leerlingbegeleiding, de autonome leerlingenraad en projecten zoals het peter- en meterschap voor startende leerlingen. Via eigen accenten in het curriculum met ateliers en modules biedt de school mogelijkheden om de talenten van de leerlingen te ontwikkelen. In talrijke projecten komen culturele activiteiten in de ruime zin aan bod. De inspectie waardeerde het open, positief en stimulerend leef- en leerklimaat en de brede en harmonieuze vorming.

Het erkenningsonderzoek kwam tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. De leerplanrealisatie voldoet in de onderzochte studierichtingen voor chemie, cultuur- en gedragswetenschappen, Grieks, Latijn, lichamelijke opvoeding en natuurwetenschappen. Enkel voor gedragswetenschappen in de derde graad stelde de inspectie een onvoldoende leerplanrealisatie vast. De realisatie van de leerplandoelstellingen wetenschappelijke vaardigheden voor natuurwetenschappen in de eerste graad is een voorbeeld van goede praktijk.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering respecteert en dat ze voldoende aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, ervan niet steeds veiligheid en hygiëne'.

Het kwaliteitsonderzoek omvatte de socio-emotionele begeleiding en de evaluatiepraktijk. De school bewaakt haar eigen kwaliteit en zet externe expertise in voor innovatie. De socio-emotionele begeleiding is kwaliteitsvol en is ontwikkeld binnen het zorgcontinuüm. Het engagement van het schoolteam en het gedeelde leiderschap maken dat leerlingen zich goed voelen op school en dat ze weten waar ze terecht kunnen indien ze moeilijkheden ondervinden. Wat betreft de evaluatiepraktijk zijn er reeds heel wat inspanningen geleverd, maar een aantal items zijn nog niet voldoende uitgewerkt of uitgeklaard. Hier zijn bijstellingen of het implementeren van nieuwe inzichten nog vaak afhankelijk van individuele leraren of van de vakgroep. Het afstemmen van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen is voor sommige onderzochte vakken voor verbetering vatbaar. Hoewel de schoolvisie sterk inzet op de ontwikkeling van de onderzoekscompetentie, is de concrete invulling nog niet voldoende kwaliteitsvol.

De inspectie waardeert het open en participatieve karakter van het beleid. De directeur en de adjunct zijn toegankelijk voor de leerlingen, het personeel en de ouders. Ze ontwikkelden een schooleigen visie met aandacht voor noden, talenten en interesses van leerlingen. Het bewaken van het evenwicht tussen participatie en besluitvaardigheid is echter een belangrijke uitdaging voor het beleid. Sommige vakgroepen vragen een sterkere aansturing en opvolging. De veelheid van projecten en initiatieven noopt tot het stellen van duidelijke beleidsprioriteiten.

De inspectie formuleert een gunstig advies voor het GO! Lyceum Aalst. Ze besluit het tekort voor gedragswetenschappen in de derde graad niet op te volgen. De goede vakgroepwerking en de gedrevenheid van de leraren kan deze realisatie verbeteren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen	Latijn
Graad 1 Grieks-Latijn	lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen	Latijn
Graad 1 Latijn	lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen	Latijn
Graad 1 Moderne wetenschappen	lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen	
Graad 2 ASO Economie	lichamelijke opvoeding	
Graad 2 ASO Grieks-Latijn	lichamelijke opvoeding	Grieks
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	lichamelijke opvoeding	cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 2 ASO Latijn	lichamelijke opvoeding	
Graad 2 ASO Wetenschappen	chemie, lichamelijke opvoeding	chemie
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen	
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Grieks-Latijn	lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen	Grieks
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen	cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen	
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	lichamelijke opvoeding	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Chemie in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/007)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod	De meeste vakgebonden leerplandoelstellingen komen voldoende en
<i>Volledigheid</i>	evenwichtig aan bod. Bovendien is de samenhang tussen de verschillende
<i>Evenwicht</i>	leerinhouden duidelijk. Het aanbod omvat echter meerdere verdieplings- en
<i>Beheersingsniveau</i>	uitbreidingsinhouden. Deze zorgen ervoor dat het aanbod deels boven het
<i>Samenhang</i>	beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen zit. Zo komen bijvoorbeeld
	leerinhouden uit de derde graad aan bod in de tweede graad.

De verplichte leerlingproeven krijgen voldoende invulling maar beperken zich voornamelijk tot het onderzoekend leren. Op het niveau van leren onderzoeken en van de cesuurdoelen oefenen de leerlingen de vereiste deelvaardigheden te beperkt. Het onderwijsproces schenkt te weinig aandacht aan de formulering van onderzoekbare vragen en de opstelling van hypothesen als uitgangspunt van een empirisch onderzoek. Het gebruik van recepten tijdens de leerlingproeven verhindert ook dat leerlingen getraind worden in de opstelling van een methode of een onderzoeksplan. Daarnaast worden leerlingen nog te weinig aangezet tot grondige reflectie. De vakgroep maakte tot nog toe geen duidelijke afspraken over een evenwichtige opbouw van de leerlijn wetenschappelijke vaardigheden met als doel de realisatie van de onderzoekscompetentie in de derde graad.

De algemene doelstellingen over wetenschap en samenleving krijgen voldoende invulling, ondermeer aan de hand van de informatieopdracht. Die zet de leerlingen ook aan tot de verwerking en de presentatie van informatie. De vakgroep laat nog kansen liggen wat betreft het kritisch verzamelen en ordenen van betrouwbare informatie over natuurwetenschappen of een natuurwetenschappelijk verschijnsel.

Uitrusting	De school beschikt over een goed uitgerust en ruim chemielokaal. Het aantal
<i>ICT</i>	labobanken is echter beperkt waardoor het met grote groepen moeilijk is om
<i>Inzet uitrusting</i>	leerlingproeven uit te voeren met maximum drie leerlingen, zoals het leerplan
<i>Leermiddelen</i>	dit vraagt. Verslagen van leerlingproeven geven aan dat er meermaals in
	groepen van vier leerlingen wordt gewerkt.

De school voorzag het chemielokaal van internetverbinding, beamer en

computer, die op gepaste wijze worden ingezet. Het ICT-gebruik bij de leerlingen tijdens de lessen is eerder beperkt, ze mogen wel gebruik maken van eigen smartphones voor opzoekwerk en om foto's te nemen tijdens leerlingproeven.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie omvat de informatieopdracht, toetsen, examens, leerlingproeven en attitudes. De toetsen en examens wegen door in de evaluatie. De vraagstelling erop is vooral afgestemd op de moeilijkere inhouden die aan bod komen en niet op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Meerdere basisdoelstellingen worden ook niet bevraagd terwijl verschillende vragen toetsen naar uitbreidings- en verdiepingsleerstof. Dit veroorzaakt een onevenwichtige evaluatie. De vakgroep maakte tot nog toe ook geen afspraken over het aandeel van basis-, verdiepingsdoelstellingen en de uitbreidingsleerstof in de evaluatie.

De vakgroep maakt bij de evaluatie van de leerlingproeven gebruik van een attitudelijst met criteria. Niet alle wetenschappelijke vaardigheden zijn terug te vinden in deze lijst. Toch is dit evaluatie-instrument een eerste stap in de goede richting tot de evaluatie van de algemene doelstellingen, in tegenstelling tot de reproductiegerichte bevraging van een aantal vaardigheden en experimenten op toetsen en examens. Het evaluatie-instrument wordt bovendien ook gebruikt door de leerlingen voor peerevaluatie. De attitudelijst omvat ook meer algemene attitudes. De verrekening van deze attitudes in het vakcijfer vormt een valkuil voor de betrouwbaarheid van de evaluatie. De regelgeving vraagt immers dat de evaluatie van algemene (gedrags)attitudes geen invloed zou hebben op de studiebekrachtiging van de leerlingen.

De leraren zorgen voor transparantie. De leerlingen zijn op de hoogte van de verdeling dagelijks werk en examens en van de puntenverdeling op toetsen en examens. Ze weten wat ze moeten kennen en kunnen voor examens en toetsen. De vragen op toetsen weerspiegelen de aard van de examenvragen.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De leergesprekken nodigen de leerlingen uit tot actieve inbreng, tot het verduidelijken van hun denkbeelden en hun denken. Om het inzicht in concepten te bevorderen wordt gebruik gemaakt van modellen, demonstratie- en leerlingproeven en visueel materiaal. De leerlingen krijgen strategieën aangeboden voor onder meer het leren oplossen van vraagstukken, het weergeven van organische verbindingen en het opstellen van reactievergelijkingen. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht. Remediëring en feedback zijn afgestemd op zowel klassikale als individuele noden. Minder aandacht gaat naar het trainen van de wetenschappelijke vaardigheden, bovendien worden de eindtermen leren leren nog onvoldoende als uitgangspunt genomen voor de preventieve leerbegeleiding.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De leraren maken deel uit van de vakgroep wetenschappen. Ze vullen de officiële vakgroepvergaderingen aan met informeel overleg, waarbij ze onder andere hun expertise delen. De vakgroepleden scholen zich na in zowel pedagogische als vakgebonden items. Ze beschikken over een goed reflecterend vermogen en grijpen de groeikansen die ze bij externe evaluatie

waarnemen.

3.1.1.2 Cultuurwetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen 2006/019 en 2006/040)

Voldoet

Het onderwijsaanbod bestrijkt op een evenwichtige wijze alle leerplandoelstellingen. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerinhouden voor de beide graden sluiten volledig aan op de bedoelingen van het leerplan, zowel wat de structurering van de diverse culturele fenomenen als de persoonlijke verwerking en reflectie erop betreft. Alle doelen worden voldoende bereikt. De thema's zijn voldoende evenwichtig gespreid over het schooljaar. De leerlingen krijgen de specifieke doelstellingen voor het onderzoekend leren voldoende aangeboden en realiseren ze op het verwachte niveau. Ze oefenen de verschillende deelcompetenties aan de hand van opgelegde opdrachten die een toenemend beheersingsniveau bewaken. Er is in de beide graden wel gerichte aandacht voor de transversale verbindingen tussen de verschillende thema's, maar de relatie met relevante inhouden uit de gedragswetenschappen komt te weinig voor. De leraren zijn zich hiervan bewust en hebben dit schooljaar al verschillende stappen gezet naar een meer geïntegreerde aanpak.

In de tweede graad diende het leerwerkboek als ordeningskader voor de studie van cultuuruitingen als uitdrukking van mens en maatschappij. Deze aanpak wordt dit schooljaar in de twee leerjaren duidelijk vervangen door verzorgd, zelf samengesteld cursusmateriaal dat volledig afgestemd is op het cursusboek dat eerder door de leraren voor de leerlingen van de derde graad werd ontwikkeld. Doorheen diverse gerichte opdrachten leren de leerlingen in de tweede graad hun leefwereld herkennen, beschrijven en structureren. De taken worden wel complexer en zijn steeds beperkt in de tijd. Onder begeleiding leren de leerlingen daarmee fundamentele leerstrategieën inzetten en oefenen.

Dit onderwijsproces wordt op basis van goed uitgetekende, helder geformuleerde verwachtingen en met aandacht voor een toenemend beheersingsniveau in de derde graad verdergezet. De gerichte vakinhoudelijke samenwerking toont de leerlingen de verdiepende aanpak binnen de verschillende thema's. De probleemstellingen zijn complexer, het vakspecifieke begrippenkader wordt soms op het academisch niveau getild. Het kritisch vergelijken, verwerven of verwerken van vakgerichte informatie gebeurt evenwel nog te weinig. Diverse opdrachten, die leerlingen uitdagen om de leerinhouden toe te passen, betrekken de leerlingen nog te weinig op hun ervaringswereld (kennismaking met de instellingen).

De leerlingen beoefenen de onderzoekscompetentie in de tweede graad aan de hand van verschillende concrete zoekopdrachten en verwerkingstaken rond informatie vergelijken, verbanden leggen, woordbetekenissen afleiden. Opbouwend worden de verschillende kenniselementen en

onderzoeksvaardigheden geïntegreerd. Didactisch worden de taken opgezet om zowel het begeleiden als de groei naar zelfstandig leren en werken kansen te bieden. Dit resulteert in een kleine onderzoeksoopdracht waarbij de diverse stappen van het proces en de reflectie door de leerling meer aandacht krijgen dan het product. Leerlingen krijgen de kans om op die manier terug te kijken op hun leerproces, hun aanpak te evalueren, na te gaan waarom iets fout ging en ze formuleren hoe ze hun aanpak kunnen bijsturen.

In de derde graad werken de leerlingen hun onderzoeksoopdracht uit op basis van een logboek dat het proces in kaart brengt. Daaruit blijkt dat zowel naar onderzoeksvaardigheden als leerinhoudelijk de leerlingen verder bouwen op hun voorkennis. Het formuleren van de onderzoeksvraag, de analyse van de observatie- en/of interviewgegevens en/of documenten worden begeleid en beoordeeld. De informatieverwerving en -verwerking gebeurt voldoende grondig en ook de presentatie krijgt voldoende plaats in het geheel van de beoordeling. Deze aanpak leidt de leerlingen naar een goed afgewerkte onderzoekstaak.

De school voert wel een degelijk oriënteringsbeleid om de leerlingen maximale kansen te geven, maar een instapcursus voor instromers in de studierichting ontbreekt voorlopig nog. Dit belast en vertraagt het onderwijsproces voor leerlingen die wel eerder kennis maakten met de thema's, het vakspecifiek begrippenkader en de ingeoefende onderzoeksvaardigheden.

Een aantal vakoverschrijdende projecten en extramurale activiteiten vullen het curriculum verder in.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De klasuitrusting ondersteunt het realiseren van de onderwijsdoelstellingen voldoende. De vakgroep beschikt over vaklokalen die vakgebonden aangekleed zijn. De leraren zetten de beschikbare projectiemogelijkheid in als ondersteuning van het onderwijsproces. De vaklokalen zijn uitgerust om ICT te integreren in hun lessen. Vakgericht didactisch materiaal in de vorm van recente vakgerelateerde tijdschriften en publicaties ontbreekt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie gebeurt in de beide graden op basis van het dagelijks werk, toetsen en twee examens. Het dagelijks werk bestaat uit verzorgde herhalingstoetsen die overwegend peilen naar kennis en inzicht via toepassingen, en opdrachten waarin de onderzoeksvaardigheden worden verwerkt. De vraagstelling in de herhalingstoetsen en de examens sluit bij het onderwijsleerproces aan en is voldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. De uitgebreide evaluatie in het examen peilt naar reproductie van kennis, inzicht, en de toepassing van de vakspecifieke begrippen in bekende en in nieuwe contexten. De puntenverdeling op toetsen en examens is duidelijk. Bij een aantal opdrachten is de transparantie te gering omdat de beoogde doelstellingen of verwachtingen niet altijd voldoende helder geformuleerd worden. De feedback op de taken geeft voldoende informatie op het leerproces en de vakattitudes worden bewust geëvalueerd volgens vastgestelde criteria.

In de derde graad verloopt de evaluatie van de onderzoekscompetentie op basis van een planningsdocument. Reflectie over het leerproces, zelfevaluatie en evaluatie door de leraar van zowel het proces als het product hebben hierin een plaats. Daarmee beantwoordt de evaluatie aan de verwachtingen van het leerplan. De evaluatie gebeurt per onderzoeksfase en telt voor 10 % mee in het dagelijks werk van het vak in de twee eerste rapporten en voor 20 % in de twee volgende rapporten. Het eindcijfer van het gemaakte werkstuk wordt bij het betrokken vak geteld in het eindrapport.

De leerlingenresultaten zijn overwegend goed tot zeer goed. Op jaarbasis komen er nauwelijks tekorten voor. Gelet op het beheersingsniveau waarop de evaluatie peilt, getuigen deze resultaten van een degelijk studiepeil.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De sfeer in de lessen is rustig en gericht op leren. De leerlingen zijn aandachtig en werkzaam. Het leerproces verloopt interactief. Om het probleemoplossend denken te stimuleren, hanteren de leraren voor de lesopbouw overwegend vraaggestuurde leergesprekken.

Uit de notities van de leerlingen blijkt dat de leerlingen ook vaak via activerende werkvormen de leerinhouden verwerken en de in de cursus vermelde opdrachten individueel of in groepjes verwerken. Leerlingen maken onder meer op deze manier onder begeleiding kennis met het onderzoekend leren.

Een nauwkeurig uitgewerkt stappenplan geeft de leerlingen in de derde graad houvast om de onderzoekscompetentie te realiseren. De uitvoering van het onderzoek gebeurt soms tijdens de lessen maar meestal buiten de lesuren.

De leraren hebben aandacht voor preventieve leerbegeleiding. De leerlingen krijgen leerstofoverzichten voor de examens en instructies over hoe ze de leerstof moeten beheersen. Er worden afspraken gemaakt worden in verband met de opbouw van zelfstandigheid en het aanleren van leerstrategieën, maar de concrete uitwerking van een leerlijn en uitdagende opdrachten daartoe, kan verbeteren. Ook de vakattitudes krijgen tijdens de lessen voldoende aandacht.

De leerlingen worden van nabij opgevolgd aan de hand van frequente taken en toetsen. Tekorten geven aanleiding tot remediëring. Voornamelijk op vraag van de klassenraad en op vraag van de leerlingen organiseren de leraren remediëring.

De leraren passen de schoolbrede afspraken voor verhoogde zorg toe voor leerlingen met specifieke leernoden.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroep geeft blijk van motivatie, inzet, betrokkenheid en veranderingsbereidheid. De vakgroep is zelfkritisch, en die reflectie resulteert in een effectieve bijsturing. Bij een aantal leraren groeit het bewustzijn dat de keuzes die ze individueel binnen het onderwijsaanbod maken, onvoldoende stoelen op de leerplannen. Ze beseffen dat ze onvoldoende verticale leerlijnen realiseren en de thema's te losstaand van elkaar behandelen. Ze bewaken daardoor ook onvoldoende de eigenheid van het curriculum. Dit besef heeft de vakgroep voldoende gestimuleerd om het onderwijsaanbod gezamenlijk en

gericht bij te sturen. De leraren geven zelf aan dat verdere ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdienst aangewezen is.

Bepaalde leraren hebben ook nood aan vakgerichte vorming zodat ze binnen de vakgroep een gemeenschappelijk referentiekader kunnen opbouwen, zowel leerinhoudelijk als ook met betrekking tot de onderzoekscompetentie. Binnen de vakgroep beschikken verschillende leraren over voldoende expertise. Ze ondersteunen collega's om hun visie te vertalen naar de dagelijkse les- en evaluatiepraktijk.

3.1.1.3 Gedragswetenschappen in aso tweede graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/022)

Voldoet

Het onderwijsaanbod bestrijkt op een evenwichtige wijze bijna alle leerplandoelstellingen. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen.

Onderwijsaanbod	Nagenoeg alle leerplandoelstellingen komen op een voldoende en evenwichtige wijze aan bod.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	Het onderwijsaanbod sluit voldoende aan bij het vereiste beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De thema's worden wel overwegend los van elkaar behandeld en soms te weinig verder uitgediept. Thema's of projecten die gericht zijn op de integratie van de verschillende onderdelen en leerplandoelstellingen ontbreken voorlopig nog.
<i>Samenhang</i>	

Het leerwerkboek vormt de gestructureerde leidraad om de diverse leerplandoelstellingen die aan bod komen binnen de gedragswetenschappen te ordenen. Een aantal gerichte bijkomende opdrachten toont dat de leerlingen voldoende interesse krijgen voor de vele manieren waarop mensen zich gedragen. De observatieopdracht, het interview en de enquête brengen de leerlingen in contact met de onderzoeksmethodes en de rapportering. De leerlingen zijn in staat theoretische en abstracte leerinhouden te verwerken. De ervaringswereld vormt nog te weinig het uitgangspunt om de leerinhoud in een breder perspectief te plaatsen. Ook de kans om bijvoorbeeld het gedrag vanuit een andere cultuur te benaderen of te bestuderen blijft onbenut.

De aandacht voor vaardigheden en vakattitudes zoals de confrontatie van ideeën over de centrale rol die de leerlingen hebben in de verkenning van hun eigen ontwikkelingsproces in relatie met de buitenwereld, komt overwegend aan bod tijdens klasgesprekken en -activiteiten die weinig traceerbaar zijn. De aandacht voor taalvaardigheid, hier bedoeld in de vorm van het kunnen luisteren en het opkomen voor de eigen mening, bevordert evenwel het positief zelfconcept.

In de tweede graad leren de leerlingen de theoretische onderbouwing en passen de deelcompetenties zoals de participatieve observatie en het interview toe. Tijdens de lessen kunnen de leerlingen hieraan werken. Deze opdrachten

voldoen aan de criteria van de specifieke eindtermen. De schoolbrede afspraken dienen bijkomend als leidraad voor het realiseren van de onderzoekscompetentie.

Een aantal extramurale activiteiten en vakoverschrijdende projecten ondersteunen de kwaliteit van het curriculum.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De klasuitrusting ondersteunt het realiseren van de onderwijsdoelstellingen voldoende. De vakgroep beschikt over vaklokalen die vakgebonden aangekleed zijn. De leraren zetten de beschikbare ICT - projectiemogelijkheid in als ondersteuning van het onderwijsproces. Naslagwerken of vakliteratuur die door leerlingen kunnen geraadpleegd worden ontbreken.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie bestrijkt evenwichtig het geheel van de leerplandoelstellingen en voldoet globaal aan het verwachte beheersingsniveau van het leerplan. De vraagstelling op de toetsen en de opdrachten voor het dagelijks werk is verzorgd en is representatief voor de examens. Bij de toetsen ligt de nadruk overwegend op kennisreproductie, maar bij de examens is er voldoende variatie in de vraagstelling die peilt naar kennis, inzicht en vaardigheden. De puntenverdeling op toetsen en examens is duidelijk. Dit is minder het geval voor de evaluatiecriteria bij opdrachten en taken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De eindresultaten zijn bij de meeste leerlingen goed. Het beperkt aantal jaartekorten valt samen met tekorten voor andere vakken. De lessen vinden steeds plaats in een krachtige omgeving en binnen een leerlingvriendelijk klimaat. Leerlingen worden door het leervraaggesprek actief bij de leerstof betrokken en krijgen ruim de kans om hun ervaringen en inzichten te delen. De notities tonen dat leraren wel activerende werkvormen gebruiken maar deze zijn in de tweede graad toch veeleer leraargestuurd. Het zelfsturend leren komt, behalve in de onderzoekopdrachten, te weinig voor. Het graadoverstijgend geleidelijk opbouwen van de competentie om als leerling zelfstandig beslissingen te nemen in verband met leeractiviteiten wordt dit schooljaar binnen de vakgroep als aandachtspunt verder ontwikkeld.
	Het cursusmateriaal bestaat overwegend uit leerwerkboeken die aangevuld zijn met bijkomende informatie en opdrachten. Het geheel is verzorgd en ondersteunt het onderwijs- en leerproces. Leerlingen worden van nabij opgevolgd aan de hand van taken en toetsen. Tekorten geven aanleiding tot remediëring en coaching.
	De leraren passen de schoolafspraken voor verhoogde zorg toe voor leerlingen met specifieke noden.

3.1.1.5 Gedragswetenschappen in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/049)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is onvolledig en het geheel van de evaluatie is onvoldoende afgestemd op alle leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod vertoont hiaten. Door gebrekkige ordening van de doelstellingen komen bepaalde leerplandoelstellingen niet aan bod en andere die niet expliciet binnen dit vak moeten besproken worden (wetenschapsfilosofie), worden dan wel te uitgebreid behandeld. Bepaalde thema's komen te theoretisch en te langdurig aan bod (emoties en conformerend gedrag). Andere doelstellingen worden te oppervlakkig of te abstract benaderd (zoals bijvoorbeeld de factoren die de aard en functie van verbaal en non-verbaal gedrag bepalen en de wijze waarop de jongeren daarmee in verschillende samenlevingen en sociale groepen -subculturen- omgaan) of komen wegens tijdsgebrek niet op een gepaste wijze aan bod (ontwikkelingspsychologische theorieën). De begrippen, relaties en structuren uit de tweede graad worden te weinig verder uitgediept en worden soms op hetzelfde inhoudelijk - en beheersingsniveau terug aangereikt (het gezin, waarden...). De koppeling van leerinhouden en verbanden tussen vakgerelateerde doelstellingen en de vakoverstijgende doelstellingen met cultuurwetenschappen of een meer leerplangerichte aanpak dringt zich op.

Het onderwijsaanbod bevat grotere leerinhouden die wel kwaliteitsvol zijn, maar sluit te weinig aan bij de vereisten van het leerplan. De leerlingen gaan ook onvoldoende actief aan de slag met de leerstof. In een aantal verwervings- en verwerkingsopdrachten passen ze begrippen, denkkaders en concepten toe op concrete vraagstukken, maar het verwerven, analyseren, synthetiseren en beoordelen van wetenschappelijke inzichten op basis van wetenschappelijke kaders krijgt in het onderwijsproces onvoldoende aandacht.

De onderzoeksvaardigheden in het vak moeten beter op de criteria van de specifieke eindtermen en de afspraken binnen de studierichting afgestemd en opgevolgd worden. Het betreft hierbij vooral de aandacht die moet uitgaan naar het stellen van de onderzoeksvraag en de mogelijke deelvragen, de onderzoekbaarheid van een probleem, een kritische bronnenstudie en de koppeling van de onderzoeksresultaten aan de bestaande wetenschappelijke inzichten.

De school voert wel een degelijk oriënteringsbeleid om de leerlingen maximale kansen te geven, maar een instapcursus voor instromers in de studierichting ontbreekt voorlopig nog. Dit belast en vertraagt het onderwijsproces voor leerlingen die wel eerder kennis maakten met de thema's, het vakspecifiek begrippenkader en de ingeoefende onderzoeksvaardigheden.

Uitrusting De klasuitrusting ondersteunt het realiseren van de onderwijsdoelstellingen voldoende. De vakgroep beschikt over vaklokalen die vakgebonden aangekleed zijn. De leraren zetten de beschikbare ICT - projectiemogelijkheid in als ondersteuning van het onderwijsproces. Naslagwerken of vakliteratuur die door

leerlingen kunnen geraadpleegd worden ontbreken.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie weerspiegelt de hiaten uit het onderwijsaanbod. De vraagstelling op de toetsen en de opdrachten voor het dagelijks werk zijn representatief voor de examens. De evaluatiepraktijk richt zich nog te veel op kennisreproductie, wat niet beantwoordt aan de verwachtingen van het leerplan. In het geheel van de evaluatie krijgen het inzichtelijk niveau, de toepassingsgerichtheid en de analyse en beoordeling van wetenschappelijke teksten te weinig plaats of dit gebeurt niet op het gepaste beheersingsniveau.

De puntenverdeling op toetsen en examens is duidelijk. Dit is minder het geval voor de evaluatiecriteria bij opdrachten en taken.

De evaluatie van de onderzoekscompetentie is afgestemd op basis van het onderzoeksplan. Zelfevaluatie en evaluatie door de leraar van zowel het proces als het product hebben hierin een plaats. De evaluatie gebeurt aan de hand van evaluatiecriteria per onderzoeksfase in het dagelijks werk van de eerste en tweede semester. Het weinig gedetailleerd verslag van de productevaluatie wordt toegevoegd aan het tweede examenrapport.

De eindresultaten zijn bij de meeste leerlingen goed. Het beperkt aantal jaartekorten valt samen met tekorten voor andere vakken.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

Het leerklimaat is veilig en aangenaam en leerlingen krijgen heel wat kansen om hun mening te uiten. Ook de sociaal emotionele ontwikkeling krijgt heel wat aandacht waardoor de onderwijs- en leertijd belast wordt.

Het onderwijsproces verloopt overwegend gestuurd via de socratische methode.

Het cursusmateriaal is weinig gestructureerd en vertoont grote kwaliteitsverschillen zowel wat betreft het wetenschappelijk niveau als de aandacht voor actuele ontwikkelingen en inzichten. De daarin geformuleerde opdrachten beantwoorden te weinig aan het beheersingsniveau dat expliciet in het leerplan vermeld wordt. Door de overwegend gesloten vraagstellingen moeten de leerlingen alleen maar het (soms klassikaal gegeven) antwoord noteren. De aandacht voor het probleemoplossend denken en de ontwikkeling van leerstrategieën ontbreekt. Het intellectueel niveau van de opdrachten is te weinig uitdagend en stimuleert te weinig het zelfsturend leren.

Een opdrachtenbundel geeft de leerlingen in de derde graad houvast om de onderzoekscompetentie te realiseren, maar de begeleiding van het proces en de feedback gebeuren overwegend mondeling. De toepassing van de schoolbrede afspraken over leren leren zijn mede daardoor weinig aantoonbaar.

Bij vastgestelde tekorten voorziet de vakgroep in remediërende maatregelen waardoor de individuele leerling meer kansen krijgt. Bij specifieke leernoden worden de schoolbrede afspraken toegepast.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De vakgroep geeft blijk van motivatie, inzet, betrokkenheid en veranderingsbereidheid. De vakgroep is zelfkritisch, en die reflectie resulteert in een effectieve bijsturing. Bij een aantal leraren groeit het bewustzijn dat de keuzes die ze individueel binnen het onderwijsaanbod maken, onvoldoende stoelen op de leerplannen. Ze beseffen dat ze onvoldoende verticale leerlijnen realiseren en de thema's te losstaand van elkaar behandelen. Ze bewaken daardoor ook onvoldoende de eigenheid van het curriculum. Dit besef heeft de vakgroep voldoende gestimuleerd om het onderwijsaanbod gezamenlijk en gericht bij te sturen. De leraren geven zelf aan dat verdere ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdienst aangewezen is. Bepaalde leraren hebben ook nood aan vakgerichte vorming zodat ze binnen de vakgroep een gemeenschappelijk referentiekader kunnen opbouwen, zowel leerinhoudelijk als ook met betrekking tot de onderzoekscompetenties. Binnen de vakgroep beschikken verschillende leraren over voldoende expertise. Ze ondersteunen collega's om hun visie te vertalen naar de dagelijkse les- en evaluatiepraktijk.

3.1.1.6 Grieks in aso tweede graad in de studierichting Grieks-Latijn en in aso derde graad in de studierichting Grieks-Latijn (leerplannen 2010/024 en 2010/033)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen. De evaluatie is valide. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerinhouden worden volledig, evenwichtig en op het beoogde beheersingsniveau aangeboden, volgens de vereisten van het leerplan. Het aanbrengen en inoefenen van taalstructuren in ruimere contexten van zinnen en teksten zijn voor verbetering vatbaar.

De leraren besteden geregeld aandacht aan de studie van het vocabularium. Ze wijzen de leerlingen hierbij op de ordening van de woorden in het grammaticale systeem, op woordverwantschap en op gelijkenissen met woorden in moderne talen. De leraren verwerken en toetsen het vocabularium deels geïsoleerd en deels geïntegreerd in zins- en tekstverband.

De leerinhouden grammatica worden volledig aangeboden. Het aanbrengen van nieuwe leerinhouden verloopt meestal inductief en functioneel in zins- of tekstverband. Anderzijds krijgen de leerlingen in de oefeningen veel geïsoleerde vormen aangeboden, met soms ook toepassingen die een actieve kennis van morfologie vereisen. Zeker bij de studie van het Griekse werkwoordensysteem in de tweede graad leidt dit tot oefeningen van een hoge moeilijkheidsgraad met weinig oog voor het functioneren in een concrete zinscontext.

Zowel in de tweede als in de derde graad zijn lectuur en cultuur sterk met elkaar verweven. In het eerste leerjaar van de tweede graad kozen de leraren voor een chronologisch overzicht van de Griekse geschiedenis, van de Minoïsche periode tot het hellenisme. De behandelde tekstfragmenten benaderen authentiek Grieks. Conform het leerplan lezen de leerlingen vanaf

het tweede leerjaar van de tweede graad authentieke Griekse teksten. In dit leerjaar wordt geopteerd voor een thematische benadering, met onderwerpen die het dagelijkse leven in het Oude Griekenland betreffen. In de derde graad (graadklas) is de keuze van teksten en culturele items sterk gericht op thema's. Als genres komen retoriek, epiek (Homerus) en historiografie aan bod. Met een keuze voor tien genres of thema's voldoen de leraren ruim aan de vereisten van het leerplan voor lectuur. De keuzes zijn vaak boeiend en in staat om de nieuwsgierigheid van leerlingen te prikkelen. De thematische aanpak heeft als gevolg dat de meeste auteurs slechts in eerder korte fragmenten aan bod komen. De leerlingen krijgen daardoor zelden een ruimer overzicht op een literair werk. De stilistische besprekingen zijn vaak beperkt tot een ophijsting van stijlfiguren en stijlmiddelen. Het gebruik van goede Nederlandse vertalingen is ingeburgerd.

Bij de lectuur staat vertalen echter nog vaak centraal ten nadele van een ruimer tekstbegrip. Bij het zelfstandig lezen van een niet-bestudeerde tekst bevragen de leraren zelden expliciet de toepassing van de lectuurmethode door de leerlingen. Conform het leerplan hanteren de leraren een dynamische lectuurmethode en moedigen ze de leerlingen aan de woordvolgorde van de Griekse zin te volgen. Zinnige begripsvragen begeleiden de leerlingen bij het leesproces. De leraren zetten ook in op georganiseerde vertaalwedstrijden als de Olympiade voor Grieks.

Een rijk aanbod van extracurriculaire activiteiten (toneel en operavoorstellingen) versterkt de animo voor het vak.

De leraren spreken het Grieks goed uit, met aandacht voor het woordaccent. In de geobserveerde lessen spoorden ze de leerlingen slechts zelden aan om zelf het Grieks luidop te lezen.

Voor de onderzoekscompetentie besteden de leraren aandacht aan de opbouw naar zelfstandigheid en toenemende complexiteit met een gerichte onderzoeksvraag. Ook bewaken ze de verdeling van de opdrachten over de vakken Grieks en Latijn. Mondelinge en schriftelijke presentaties zijn belangrijke onderdelen van de onderzoekscompetentie. De voorgelegde werkstukken getuigen niet alle van voldoende aandacht voor het talige niveau. Voor sommige waren de onderzoeksvraag en de deelvragen onvoldoende uitgewerkt.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De verhouding tussen dagelijks werk en examens bedraagt 40 / 60 voor de tweede graad en 30 / 70 voor de derde graad. In beide graden wordt de onderzoekscompetentie verrekend bij het dagelijks werk. Sinds dit schooljaar quoteren de leraren de vakattitudes niet meer afzonderlijk. Hierin volgt de vakgroep de richtlijnen van de school.

De evaluatiepraktijk is globaal voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Ze bestrijkt een voldoende aantal leerplandoelstellingen om een onderbouwd oordeel te kunnen vellen over de leervorderingen. Bij grotere toetsen hebben de leraren voldoende aandacht voor niet-bestuurde

teksten. Zowel in grotere toetsen en examens als in kleinere toetsen worden de grammatica en het vocabularium echter nog vaak geïsoleerd bevraagd. Het gewicht van de bevraging van geïsoleerde kennis evenwel overweegt niet in het totale resultaat, zodat de validiteit van de evaluatie gewaarborgd blijft.

In het dagelijkse werk komt lectuur van een niet-bestudeerde tekst in beide graden voldoende aan bod. Het zelfstandig lezen van een niet-bestudeerde tekst wordt daardoor een opdracht die de leerlingen tijdens het schooljaar inoefenen. De leraren quoteren deze toetsen bij dagelijks werk. Er is een opvallende discrepantie tussen het tweede leerjaar van de tweede graad enerzijds, en het eerste leerjaar van de tweede graad en derde graad anderzijds. In de laatstgenoemde leerjaren wordt haast uitsluitend naar vertaling van een niet-bestudeerde tekst gepeild. Andere vormen van tekstbegrip komen veelal voor in het tweede leerjaar van de tweede graad.

De toetsen en examens zijn verzorgd opgesteld. De evaluatie is transparant. Opvallend is het sterke overwicht van gesloten vragen, die naar een beknopt antwoord van de leerlingen peilen.

De resultaten van de leerlingen zijn overwegend goed.

Voor de onderzoekscompetentie passen de leraren op een verantwoorde wijze proces- en productevaluatie toe, met aandacht voor de verschillende fases van het werkstuk. Ze leren de leerlingen ook omgaan met peerevaluatie.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leraren zetten in op leerbegeleiding, zowel preventief als remediërend.

De leerlingen krijgen extra materiaal dat hen helpt bij hun studie. Bij hun verbeteringen besteden de leraren aandacht aan foutenanalyse.

De lessen verlopen aangenaam en gestructureerd, in een klimaat van wederzijds respect tussen leraren en leerlingen. Door het toepassen van het onderwijsleergesprek betrekken de leraren de leerlingen bij het lesgebeuren. Ze besteden aandacht aan gevarieerde werkvormen.

Zowel voor de tweede als voor de derde graad maken de leraren gebruik van zelf ontwikkeld studiemateriaal. De presentatie en lay-out van dit materiaal zijn een belangrijk pijnpunt. De afbeeldingen zijn vaak van povere kwaliteit en in contrast met wat technische mogelijkheden tegenwoordig bieden. De Griekse teksten en het bijhorende vocabularium of de tekstverklaring worden op een weinig gebruiksvriendelijke manier gepresenteerd. Dit hindert het lees- en leercomfort van de leerlingen. Ook is het studiemateriaal soms niet up-to-date. De leerlingen moeten het vaak stellen met handgeschreven overzichten. De problematiek stelt zich voornamelijk in het eerste leerjaar van de tweede graad en in de derde graad.

De leraren zetten ook sterk in op een gefundeerde keuze voor de studierichting Grieks-Latijn in presentaties voor ouders en leerlingen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De lessen vinden plaats in drie vaklokalen die een krachtige leeromgeving mogelijk maken. De ruimtes beschikken over een elektronisch bord, dat het didactisch comfort voor leerlingen en leraren bevordert. De opstelling laat activerende werkvormen toe.

Professionalisering

Zowel de voorgelegde documenten als de observaties tijdens het onderzoek bewijzen een lange traditie van gedegen vakgroepwerking, met constante aandacht voor visie, zelfbevraging en evaluatie van de gehanteerde methodes. Uit de documenten blijkt tevens een geregeld contact met de pedagogische begeleidingsdienst. De leraren volgen nascholingen, zowel over het eigen vak als over algemeen pedagogisch-didactische onderwerpen. De bevindingen van deze nascholingen worden gedeeld en komen uitgebreid aan bod in vakverslagen. De vakgroepwerking verloopt in een collegiale sfeer, die zeker een extra sterkte van deze groep betekent.

3.1.1.7 Latijn in 1 A in het keuzegedeelte en Latijn in de basisoptie Latijn (leerplan 2008-003)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen. De evaluatie is valide. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerinhouden worden volledig, evenwichtig en op het beoogde beheersingsniveau aangeboden, volgens de vereisten van het leerplan. Het aanbrengen en inoefenen van taalstructuren in ruimere contexten van zinnen en teksten zijn voor verbetering vatbaar.

De leraren besteden voldoende aandacht aan de studie van het vocabularium. Ze wijzen de leerlingen hierbij op de ordening van de woorden in het grammaticale systeem, op woordverwantschap en op gelijkenissen met woorden in moderne talen. De leraren verwerken en toetsen het vocabularium deels geïsoleerd en deels geïntegreerd in zins- en tekstverband.

De leerinhouden grammatica worden volledig aangeboden. Het aanbrengen van nieuwe leerinhouden verloopt deels inductief en functioneel in zins- of tekstverband. Anderzijds leidt de aanpak van grammaticale inhouden soms tot het opstellen van rijtjes van verbuigingen of vervoegingen, waarbij de leerlingen niet voldoende aandacht schenken aan het concrete functioneren van deze vormen in het Latijnse taalsysteem. De verwerking en inoefening gebeuren hoofdzakelijk volgens het leerwerkboek, waarbij een aantal oefeningen niet volledig aansluit bij de geïntegreerde aanpak.

Het aanbod lectuur voldoet. Omdat de tekstfragmenten uit het leerwerkboek voor de leerlingen vaak van een hoge moeilijkheidsgraad zijn, hebben de leraren de teksten omgezet naar dynamisch werkmateriaal, met ruimte voor grammaticale analyse, tekstbegrip en cultuur. Voor de lektuurmethode ligt de klemtoon conform het leerplan op het lineair lezen. Recent hebben de leraren sterk ingezet op het verdelen van de tekst in zinsgeledingen of cola, die het leescomfort voor de leerlingen verhogen. Bij het zelfstandig lezen van een niet-bestudeerde tekst bevragen de leraren zelden expliciet de toepassing van de

lectuurmethode door de leerlingen. Bij lectuur staat de vertaling te vaak centraal, hoewel andere vormen van tekstbegrip ook aan bod komen.

Voor cultuur realiseren de leraren een ambitieus programma, waarbij heel wat facetten op een boeiende manier worden verwerkt. Om de rijke informatie uit het leerwerkboek te begrijpen, krijgen de leerlingen vereenvoudigde werkbladen met opdrachten. Het aanbod cultuur wordt aangevuld door excursies en extracurriculaire activiteiten, die de animo voor het vak versterken.

De leraren spreken het Latijn doorgaans goed uit. In de geobserveerde lessen spoorden ze de leerlingen slechts zelden aan om zelf het Latijn luidop te lezen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In de eerste graad wordt het eindcijfer voor het vak bepaald met de verhouding 50 / 50 voor respectievelijk dagelijks werk en examens (met inbegrip van herhalingsproeven). Sinds dit schooljaar quoteren de leraren de vakattitudes niet meer afzonderlijk. Hierin volgt de vakgroep de richtlijnen van de school.

De evaluatiepraktijk is globaal voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Ze bestrijkt een voldoende aantal leerplandoelstellingen om een onderbouwd oordeel te kunnen vellen over de leervorderingen. Bij grotere toetsen hebben de leraren voldoende aandacht voor niet-bestudeerde teksten. Zowel in grotere toetsen en examens als in kleinere toetsen worden de grammatica en het vocabularium echter nog vaak geïsoleerd bevraagd. Het gewicht van de bevraging van geïsoleerde kennis overweegt evenwel niet in het totale resultaat, zodat de validiteit van de evaluatie gewaarborgd blijft.

De toetsen en examens zijn verzorgd opgesteld. De evaluatie is transparant. Opvallend is het sterke overwicht van gesloten vragen, die naar een heel beknopt antwoord van de leerlingen peilen.

De resultaten van de leerlingen zijn overwegend goed.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De leraren zetten in op leerbegeleiding, zowel preventief als remediërend.

Bij het begin van het schooljaar krijgen de leerlingen en hun ouders nuttige tips en afspraken voor de studieaanpak van het vak. De leerstofoverzichten voor de examens zijn verzorgd en duidelijk.

De leerlingen krijgen extra materiaal dat hen helpt bij hun studie. Bij hun verbeteringen besteden de leraren aandacht aan foutenanalyse.

De lessen verlopen aangenaam en gestructureerd, in een klimaat van wederzijds respect tussen leraren en leerlingen. Door het toepassen van het onderwijsleergesprek betrekken de leraren de leerlingen bij het lesgebeuren. Ze besteden aandacht aan gevarieerde werkvormen. In de geobserveerde lessen bleek een duidelijke aandacht en bekommernis voor instructietaal en de concrete duiding van moeilijke begrippen.

Ook zetten de leraren in op een bewuste en gemotiveerde keuze voor Latijn. Hiervoor richten ze zich zowel tot de leerlingen als tot de ouders.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De lessen vinden plaats in drie vaklokalen die een krachtige leeromgeving mogelijk maken. De ruimtes beschikken over een elektronisch bord, dat het didactisch comfort voor leerlingen en leraren bevordert. De opstelling laat activerende werkvormen toe.

Professionalisering

Zowel de voorgelegde documenten als de observaties tijdens het onderzoek bewijzen een lange traditie van gedegen vakgroepwerking, met constante aandacht voor visie, zelfbevraging en evaluatie van de gehanteerde methodes. Uit de documenten blijkt tevens een geregeld contact met de pedagogische begeleidingsdienst. De leraren volgen nascholingen, zowel over het eigen vak als over algemeen pedagogisch-didactische onderwerpen. De bevindingen van deze nascholingen worden gedeeld en komen uitgebreid aan bod in vakverslagen. De vakgroepwerking verloopt in een collegiale sfeer, die zeker een extra sterkte van deze groep betekent.

3.1.1.8 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad A stroom en in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wiskunde Latijn-moderne talen, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen, Wetenschappen-wiskunde. (leerplannen 2008/004, 2010/022 en 2008/039)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplandoelstellingen worden evenwichtig aangeboden. De leraren hebben oog voor verantwoord en veilig bewegen. De leerlingen kunnen veiligheidsvoorschriften, afspraken en regels naleven. Voor de organisatie van de verplaatsing met de fiets naar de externe sporthal is een afsprakennota opgesteld. De begeleiding van de grotere lesgroepen hierbij is beperkt.

De leraren hebben voldoende aandacht voor houdings- en rugscholing in de verschillende bewegingssituaties.

Het zelfstandig werken en het reflecteren over bewegen worden gestimuleerd door het gebruik van ondersteunend materiaal zoals kijkwijzers en diverse apps. De leerlingen zijn in staat in kleinere groepen, zelfstandig te werken. Dit is onder meer het geval in de sportdiscipline gymnastiek.

In de cluster verbreden en verdiepen van bewegingsvaardigheden is er in de eerste graad weinig aandacht voor zelf- en verdedigingssporten. Het aantal uren zwemmen in de eerste graad beperkt zich tot drie per schooljaar. In het eerste leerjaar van de derde graad wordt er slechts één les gegeven over EHBO en reanimatie.

De visie dat het systematisch aanleren van strategieën om het bewegen te regelen tot een groot motiverend en lerend effect bij de leerlingen leidt, heeft

nog geen brede ingang gevonden. Sommige leraren experimenteren met ondersteunende rollen, maar passen dit veeleer toe bij gekwetste leerlingen onder de vorm van vervangingsopdrachten.

De leerlingen krijgen weinig kans om hun eigen prestaties te vergelijken met de voorgaande. Er is dus weinig aandacht voor de vorderingen die leerlingen maken.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende sportinfrastructuur en leermiddelen om de leerplandoelstellingen te realiseren. Hiervoor huurt ze recentelijk sportinfrastructuur in de nabije omgeving van de school. De verplaatsing is qua verlies van lestijd aanvaardbaar.

Bij parallelle lesmomenten blijven er ook lesgroepen op de school. Deze infrastructuur is verouderd en heeft te veel beperkingen om de leerplanrealisatie te ondersteunen. Daarbij wordt bij het opstellen van de lesroosters onvoldoende rekening gehouden met het optimaal benutten van de beschikbare ruimtes.

In de onmiddellijke nabijheid van de school zijn er mogelijkheden voor zwem- en outdooractiviteiten. De speelplaats is hiervoor minder geschikt.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De vakgroep hanteert een evaluatiesleutel die de verhouding bepaalt tussen vaardigheden en attitudes. De evaluatie van de vaardigheden gebeurt op het einde van een lessenreeks. Nog niet voor alle disciplines werden evaluatiecriteria uitgeschreven. De leraren communiceren deze informatie mondeling aan de leerlingen.

De aandacht voor het evalueren van leerplandoelstellingen die niet rechtstreeks verwijzen naar de motorische prestatie als dusdanig (zoals bewegingsanalyse en -remediëring, helpen en bijstaan, ondersteunende rollen invullen, spontaan veiligheidsprincipes toepassen) is beperkt, de criteria zijn meestal vaag en missen bovendien een opbouw doorheen de graden.

Leerlingen worden weinig betrokken bij de evaluatie van hun leerproces en leervorderingen. Recentelijk gebruikten de leraren in enkele disciplines videobeelden voor de feedback en de evaluatie.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De remediëring bestaat uit het onmiddellijk bijsturen en aanmoedigen van de leerlingen tijdens de lessen. Er worden geen structurele remediëringslessen voorzien.

Het extracurriculair bewegingsaanbod op de school beperkt zich tot een sportdag voor elk leerjaar en deelname aan de schooltornooien van de stad Aalst. Eén middag in de week voorzien de leraren voor de leerlingen van de eerste graad sportactiviteiten.

Deskundigheidsbevordering

De werking van de vakgroep is gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid. De leraren nemen regelmatig initiatief voor formeel collegiaal overleg.

Vakgerelateerde nascholingen worden regelmatig gevolgd, maar de nascholingsbehoeften zijn nog niet expliciet in kaart gebracht.

3.1.1.9 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen en Latijn-moderne talen (leerplannen 2010/004 en 2014/009)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De uitrusting en de leerbegeleiding ondersteunen in sterke mate de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Zowel in de eerste graad als in de derde graad komen de meeste vakgebonden leerplandoelstellingen voldoende aan bod. In beide graden omvat het aanbod verdiepings- en uitbreidingsinhouden. Deze zorgen enkel in het tweede leerjaar van de eerste graad voor een onevenwicht in het aanbod. Bovendien geven de uitbreidingen en verdiepingen over de leerinhouden van fysica in dit leerjaar aanleiding tot een aanbod boven het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. In de derde graad is de concept-context benadering zoals omschreven in het leerplan een werkpunt. Concepten staan nog sterk centraal en krijgen veel aandacht. Het aanbod is hierdoor niet steeds afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Ondanks deze vaststelling vertoont het aanbod in de derde graad voldoende samenhang. Dit is ook zo voor het eerste leerjaar van de eerste graad. In het tweede leerjaar van de eerste graad besliste de school om de inhouden biologie gescheiden te geven van de inhouden fysica en chemie. De samenhang tussen de drie natuurwetenschappelijke disciplines krijgt op deze manier onvoldoende aandacht.
---	--

In de eerste graad is de expliciete focus op de wetenschappelijke vaardigheden een voorbeeld van goede praktijk. Tijdens de lessen is er voortdurend aandacht voor observatie, kritische reflectie en de formulering van onderzoeksvragen en hypothesen. De leerlingen oefenen de verschillende wetenschappelijke vaardigheden tijdens de talrijke demonstratieproeven, klasexperimenten en leerlingproeven. De uitgewerkte biotoopstudie zet hen aan tot begeleid zelfstandig werken en daagt hen uit om meetinstrumenten te hanteren en eigen data in grafieken om te zetten. Ook in de derde graad voeren de leerlingen meer dan voldoende leerlingproeven uit. Ze krijgen tijdens deze proeven de kans om variabelen te onderzoeken en om eigen denkbeelden te verwoorden en te confronteren met denkbeelden van anderen of wetenschappelijke inzichten.

De algemene doelstellingen voor wetenschap en samenleving komen zowel in de eerste als in de derde graad in voldoende informatieopdrachten aan bod. Zoals gevraagd door het leerplan sluiten deze opdrachten in de derde graad respectievelijk aan bij één van de drie domeinen: maatschappij, cultuur en duurzaamheid. De vakgroep laat momenteel nog kansen liggen om de informatievaardigheden van de leerlingen tijdens deze opdrachten nog meer te

trainen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over meerdere, goed uitgeruste wetenschapslokalen voor de lessen natuurwetenschappen. Één van deze lokalen overtreft zelfs de andere. De vele planten en dieren, de modellen, het talrijke materiaal voor proeven en de terrariums in dit lokaal weerspiegelen de visie van de vakgroep om zoveel mogelijk onderzoekend en ervaringsgericht te werken. De tuinen van de school vormen het verlengde van de wetenschapslokalen en bevestigen de aandacht en passie voor natuur en wetenschap in deze school. Het vakonderzoek toont aan dat de materialen en de uitdagende omgeving de nieuwsgierigheid van de leerlingen uit de eerste graad prikkelen, hen aanzetten tot het stellen van vragen en hen ook stimuleren om voor wetenschappen te kiezen in de daaropvolgende graden.

De leraren maken op een gepaste wijze gebruik van de ICT-mogelijkheden in het wetenschapslokaal. Het ICT-gebruik bij de leerlingen krijgt onder meer vorm aan de hand van onderzoekwerk tijdens de lessen, van dataverwerking tijdens leerlingproeven en van informatieopdrachten.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Zowel in de eerste als de derde graad omvat de evaluatie opdrachten, toetsen, examens, leerlingproeven en attitudes. De toetsen en examens wegen door in de evaluatie. De vraagstelling erop is voornamelijk afgestemd op de leerinhouden die aan bod kwamen, maar onvoldoende op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Verschillende vragen zijn louter reproductievragen. Zelfs een aantal leerlingproeven worden kennisgericht bevraagd. Zowel in het tweede leerjaar van de eerste graad als in de derde graad toetsen een aantal vragen ook boven het beheersingsniveau van de doelstellingen. De verdiepings- en uitbreidingsinhouden hebben hierin een aandeel en zorgen daarnaast voor een onevenwicht. De vakgroep maakte tot nog toe geen afspraken over het aandeel van basis-, verdiepingsdoelstellingen en de uitbreidingsleerstof in de evaluatie.

De leraren evalueren in beide graden leerlingproeven en waarnemingsopdrachten maar niet op basis van de doelstellingen voor de wetenschappelijke vaardigheden. De evaluatie gebeurt onder meer aan de hand van attitudes. Deze zijn verschillend voor de eerste en de derde graad en zijn slechts deels gelinkt aan de wetenschappelijke vaardigheden. Vooral in de eerste graad zijn deze attitudes overwegend algemene attitudes. De verrekening van deze attitudes in het vakcijfer vormt een valkuil voor de betrouwbaarheid van de evaluatie. De regelgeving vraagt immers dat de evaluatie van algemene (gedrags)attitudes geen invloed zou hebben op de studiebekrachtiging van de leerlingen. Bovendien zorgt het niet evalueren van een aantal wetenschappelijke vaardigheden voor een hiaat.

Zowel in de eerste als de derde graad zijn de leerlingen goed op de hoogte van de samenstelling van de punten voor dagelijks werk, van de puntenverdeling op toetsen en examens en van wat ze moeten kennen en kunnen op deze toetsen en examens. Enkel in de eerste graad zijn de beoordelingscriteria voor de attitudes onvoldoende transparant voor de leerlingen.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	In beide graden is de betrokkenheid van de leerlingen hoog. Ze werken actief en constructief mee. De leraren plannen voor hen momenten om met elkaar in dialoog te gaan, zoals groepswork, peeropdrachten en leerlingproeven. Afhankelijk van leraar tot leraar is de aanpak echter meer of minder leerlinggestuurd. In de eerste graad ondersteunt de contextbenadering en de onderzoekende aanpak sterk het cognitieve leerproces van de leerlingen. De krachtige materiële omgeving werkt dit alles in de hand en stimuleert hun nieuwsgierigheid en verwondering. In de eerste graad ontwikkelden de leraren eigen cursusmateriaal. Verscheidene inhouden zijn heel creatief uitgewerkt en ondersteunen het leerproces in sterke mate. Vooral de inhouden rond biologie zijn volledig afgestemd op de leerplandoelstellingen en op de talige noden van deze groep leerlingen. Bovendien biedt het cursusmateriaal de leerlingen de mogelijkheid om grotere gehelen samen te vatten en de essentie uit een tekst te halen. De leraren laten echter nog kansen liggen om de leerlingen hierin te stimuleren en te ondersteunen. In de derde graad is het gebruik van het studiemateriaal nog niet voldoende afgestemd op de vakoverschrijdende eindtermen leren leren of op de voorbereiding van de leerlingen tot burger van morgen en gebruiker van wetenschappelijke kennis. De betrokkenheid van de leraren op de leerlingen is groot. Conform de visie van de school staat het welbevinden van de leerlingen centraal.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De leraren maken deel uit van de vakgroep wetenschappen. Ze vullen de officiële vakgroepvergaderingen aan met informeel overleg, waarbij ze onder andere hun expertise delen. De leraren scholen zich na in zowel pedagogische als vakgebonden items. Ze staan open voor de feedback van leerlingen en houden er mee rekening. Ze beschikken over een sterk reflecterend vermogen en grijpen de groeikansen die ze bij externe evaluatie waarnemen.

3.1.1.10 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid Doelgerichtheid	De visie en planning voldoen. In samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst ontwikkelde de school een visie op VOET die spoort met het pedagogisch project. De bijdrage van de bestaande projecten en van de vakken werd in kaart gebracht. De school kreeg daardoor zicht op een klein aantal lacunes binnen het gehele aanbod. Op schoolniveau wordt dit bijgestuurd door bestaande projecten aan te passen. De vakwerkgroepen werden geïnformeerd over de lacunes en aangespoord om bij te sturen in de vakken. De opvolging van de VOET-werking is veeleer formeel dan wel inhoudelijk.
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat voor het nastreven van de VOET. Sinds enkele jaren bestaat een coördinerende werkgroep die bestaat uit de directie, vrijwillige leraren en leerlingenbegeleiders. De werkgroep rapporteert geregeld schriftelijk en mondeling aan het schoolteam. De leraren zijn op de hoogte van de VOET-inventaris. De inventarisatie wordt

vergemakkelijkt door uitgewerkte sjablonen die de leraren in hun jaarplan opnemen. De werkgroep richt zich bijzonder op het informeren van nieuwe leraren bij het begin van het schooljaar. Er is een groeiend draagvlak voor het bewust koppelen van projecten aan VOET en voor het inventariseren van het aanbod in de vakken.

Doeltreffendheid	Om de inspanningsverplichting meer volledig en betrouwbaar in kaart te kunnen brengen, is de inventarisatie zowel inhoudelijk als organisatorisch aangepast. Er is aandacht voor de link tussen de eindtermen van de contexten en de stam. Hiaten in het aanbod worden stapsgewijs ingevuld. Indien nodig worden leraren hiervoor persoonlijk aangesproken. De vak- en projectgroepen richten zich op de VOET die voor hen essentieel zijn. Voor sommige projecten (Leren leren en socio-emotionele begeleiding) bevraagt de school de leerlingen en de ouders over haar VOET-werking. De bevragingen gebeuren niet systematisch.
Ontwikkeling	Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven. De verworven expertise wordt gecommuniceerd aan het personeelsteam en behoort tot het aanvangstraject van de beginnende leraren. Er zijn weinig professionaliseringsinitiatieven die gericht zijn op de inhoudelijke invulling van de VOET.
Leren leren	De school zet sterk in op Leren leren. De eerstejaars krijgen een uur 'Nederlands plus' als ondersteuning bij het zelfstandig leren studeren. Op het elektronische platform is er voor elke graad een map beschikbaar met vaktips die helpen bij het studeren. De school neemt initiatieven voor studiemethodebegeleiding en leren kiezen. Bij de projecten over onderwijsloopbaanbegeleiding betreft de school ook de ouderraad. Via een eigen weg van belangstellingsvelden in de eerste graad, oriëntatie naar competentiegericht werken in de tweede graad, en determinatie via competentiegericht leren in de derde graad wil de school de schoolloopbaan van de leerlingen optimaal begeleiden. Het onderzoek van de vakken wijst uit dat de studiebegeleiding niet overal consequent wordt toegepast. Dit geldt zeker voor de informatievaardigheden van de onderzoekscompetentie. Het blijft een uitdaging om de schooleigen visie op Leren leren schoolbreed te implementeren.
Socio-economische samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Het nastreven van deze context gebeurt vanuit de vakken en projecten. De school zorgt ervoor dat ook leerlingen uit een niet economische richting voldoende met de context in aanraking komen. Een aantal projecten zijn inspirerend: de Paystation toepassing over budgetbeheer, de minionderneming, ondernemer voor de klas, en Fairtrade.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en men leerlingen begeleidt. Uit haar werkwijze blijkt dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en rekening houdt met de opmerkingen van personeel.

Opgemerkte tekorten vinden we terug in de plannen die de beheersing ervan regelen. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere zijn gepland. De uitwerking van het plan is concreet met een budgettering en realistisch waardoor we kunnen aannemen dat de uitvoering zal volgen.

Uit de planning blijkt dat er aandacht is voor maatregelen die in afwachting van een oplossing ten gronde de situatie minimaal verbeteren en aantonen dat men proactief handelt. Dat leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op zijn niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op de verschillende locaties waarvan de school gebruikmaakt. Ook in de laboratoria dienen de personeelsleden de regels en afspraken consequent na te leven.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijkt dat er enkele tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in een beheersplan voorzien en wordt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie door de school aangepakt via kleinere werken. Hierbij dient de school rekening te houden met het feit dat de schoolgebouwen stedenbouwkundig geklasseerd zijn.

De vaststellingen in documenten van deskundigen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoot en weggewerkt, de realisatie van tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatiegegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid Het lyceum Aalst omschrijft zichzelf als een leerlinggerichte school waar elke leerling recht heeft op een eigen verhaal met aandacht voor zijn/haar individuele talenten en noden. Deze zienswijze kleurt niet alleen de visie van de school, maar vertaalt zich ook naar de begeleiding van leerlingen. Het zorgcontinuüm staat centraal in zowel de leer- als de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen. De concrete doelstellingen voor de socio-emotionele begeleiding bevestigen de grote aandacht voor het welbevinden van alle leerlingen en het belang dat de school hecht aan het engagement van het volledige schoolteam hierin. In de doelstellingen verduidelijkt de school ook hoe ze nieuwe collega's betrekt in haar zorgbeleid en hoe ze in samenwerking met het CLB, de ouders en het lerarenteam zo kwaliteitsvol mogelijk de beginsituaties van de leerlingen in kaart wil brengen.

Ondersteuning De school investeert sterk in een goed uitgebouwd team van leerlingbegeleiders. De samenwerking in dit team verloopt optimaal. In afstemming met de directeur vormt dit team ook de spil van de vernieuwingen binnen de leerlingbegeleiding in de school. Zo zorgde het M-decreet voor een grondige herwerking van onder meer het beleid rond sociale en emotionele begeleiding. Vanuit de gedachte om zoveel mogelijk leerlingen te bereiken in de brede basiszorg, biedt het team de leraren optimale ondersteuning in de uitwerking van een stimulerend pedagogisch-didactisch klasklimaat met oog voor het welbevinden van alle leerlingen. Een mooi voorbeeld hiervan is de stapsgewijze professionalisering van het team in de toepassing van de proactieve cirkel bij klasgroepen. De leerlingbegeleiders reiken daarnaast meerdere handvaten aan de leraren aan om gepast te kunnen inspelen op leerlingen met socio-emotionele problemen.

De aandacht in de school voor het welbevinden van leerlingen blijkt ook uit de vele initiatieven tijdens en buiten de lesuren. Zo zijn de verschillende activiteiten tijdens de middagpauze afgestemd op de noden en de interesses van de leerlingen; de chillbib, de middagsport, de kaartnamiddag en de schoolband. De school koos er ook voor om in de eerste graad ateliers in te richten met als doel op zoek te gaan naar de talenten van leerlingen. Initiatieven zoals het meter/peterproject, de klasraad, de dag van de weerbaarheid en de onthaaldagen zorgen er bijkomend voor dat de leerlingen zich goed voelen op school en dat ze zich durven uiten. Bovendien kunnen ze hun mening, visie en organisatietalent ook kwijt in de leerlingenraad. Participatie van leerlingen is in deze school geen leeg begrip.

Voor de individuele opvang van leerlingen werkt het team leerlingbegeleiding zo laagdrempelig mogelijk en gaan de begeleiders gepast in dialoog met de

leerling, de ouders en/of andere zorgdragers. Afhankelijk van de problematiek kan dit onder andere aanleiding geven tot het gebruik van een begeleidingskaart, de uitwerking van een flexibel traject, de inschakeling van externe experts. De klassenraad is voor de begeleiders een belangrijk communicatiekanaal waar ze steeds op aanwezig zijn. Het belang dat ze hechten aan heldere informatieoverdracht toont zich ook in de kwaliteitsvolle uitwerking van de databank met daarin de leerlingenkenmerken van alle leerlingen.

Doeltreffendheid Het onderzoek toont aan dat het team leerlingbegeleiding er niet voor terugdeinst om de eigen werking voortdurend kritisch te beoordelen op doeltreffendheid. Het team plant nog dit jaar een evaluatie van hun vernieuwde aanpak door het volledige schoolteam. De doorlichting deed hen ook stilstaan bij de eigen werking en draagkracht. Bijkomend voerden ze samen met de directeur, de adjunct-directeur en de CLB-medewerker een SEB-scan (Socio-Emotionele Begeleiding) uit. De werkpunten uit deze scan gaven al aanleiding tot wijzigingen.

De school hecht veel belang aan de mening van de leerlingen. Tweemaal per jaar vullen de leerlingen een papieren vragenlijst in over hun welbevinden, die verwerkt wordt door de leerlingbegeleiders. De school deed ook mee aan externe bevestigingen. Uit alles blijkt dat de leerlingen zich goed voelen op de school. Toch vindt de school het belangrijk om in te spelen op bijkomende werkpunten die leerlingen of hun ouders aangeven.

Het gesprek met de leerlingen bevestigt de aandacht die de school schenkt aan een goede groepsdynamiek en het welbevinden van elke individuele leerling. Mede door deze aandacht, de open geest in de school, en de sterke betrokkenheid van het volledige schoolteam, zijn de leerlingen graag op school en ervaren ze een groot wederzijds respect. De peter/meter werking zien ze als een essentieel onderdeel in de opvang van nieuwe leerlingen. De school wil de peters en meters in de toekomst dan ook nog meer betrekken in de uitwerking van de leerlingbegeleiding.

Ontwikkeling Het onderzoek toont de ontwikkelingsgerichtheid van de school aan inzake het proces socio-emotionele begeleiding. Het team leerlingbegeleiding is hierin een sterke trekker. Het team volgt momenteel een postgraduaat tot socio-emotionele leerlingbegeleider. De inzichten die de begeleiders daar opdoen, worden in samenspraak met de directie kwaliteitsvol verwerkt in de vernieuwde aanpak rond leerlingbegeleiding. Daarnaast is de school betrokken in het netwerk leerlingbegeleiding van de scholengroep, dat sterk inzet op expertisedeling en op de verspreiding van goede praktijken over de scholen heen. Innovatieve methodieken krijgen in de school niet alleen ingang langs de leerlingbegeleiders. Momenteel volgt een kernteam een prioritaire nascholing over onderwijsleerbegeleiding in kader van het M-decreet. Dit kernteam heeft, zoals elke kerngroep in de school, de taak om de opgedane inzichten en ervaringen als een oliedruppel te verspreiden over het team.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Het belang van transparante evaluatie en gerichte feedback, het belang van competentiegerichte evaluatie, in de betekenis van procesevaluatie en dus de aandacht voor het leerproces van de leerling, is helder uitgeschreven. De huidige visie kwam tot stand na grondig overleg met alle vakgroepen. Ze sluit aan bij de visie van het GO! op evaluatie en expliciteert de rol van de leraar als begeleider in de talentontwikkeling van elke leerling. Voor de rapportering over de resultaten zijn er duidelijke afspraken. Het aantal rapportperiodes ligt vast. De puntenverhouding dagelijks werk/examens is schoolbreed per graad bepaald. Ook over de evaluatie van de onderzoekscompetentie gelden afspraken. Men rekent op de professionaliteit van de leraren en op het overleg binnen de vakgroepen om leerplangericht te evalueren en daarbij de vereisten te bewaken om tot betrouwbare resultaten te komen. Voor enkele vakken kiest de school voor permanente of gespreide evaluatie.

Het attituderapport weerspiegelt het belang dat de school hecht aan het naleven van duidelijk uitgeschreven gedragsverwachtingen conform de pedagogische visie, en vakoverschrijdende attitudes.

De school voert een eigen oriënteringsbeleid waarbij zij zowel rekening houdt met het welzijn van de leerling als met het niveau van elke studierichting. De visie op de deliberatie is conform de regelgeving. Men oordeelt prospectief en wil bij de attestering de kansen maximaal open houden voor de leerling. Waar nodig hanteert men bijkomende proeven en vakantietaken om de kans op succes in het vervolgtraject te vergroten. Voor de attestering en de motivering van de B- en C-attesten zijn er duidelijk uitgeschreven en gecommuniceerde richtlijnen. De rapporten geven gerichte informatie aan de ouders, zowel over het verloop van het leerproces, de ontwikkeling van de attitudes als over de studie-oriëntering.

Ondersteuning Om de evaluatie beter af te stemmen op de pedagogische visie van het lyceum werd een werkgroep evaluatie opgericht. Voor het bewaken van een gedragen, kwaliteitsvolle en gelijkgerichte evaluatie van de leerling met het oog op een goede oriëntering pleegt de werkgroep heel veel overleg met de diverse vakgroepen en werkt ze nauw samen met de werkgroep onderwijsloopbaanbegeleiding.

Om de talentontwikkeling kansen te geven en om vakoverschrijdende attitudes van de leerlingen te ontplooien en te ondersteunen kiest het beleid voor de organisatie van diverse ateliers. Ook daar wordt de inzet van de leerlingen op basis van afgesproken criteria beoordeeld.

Voor de berekening van het jaarresultaat van de vakken stelt de school in alle graden een verhouding voor. In de eerste graad is de verhouding dagelijks werk en examens gelijk. In de tweede graad is de verhouding dagelijks werk 40% tegenover 60% voor de examens en in de derde graad weegt het aandeel van de examens nog zwaarder door (70%).

Doeltreffendheid Er zijn heel wat initiatieven ontwikkeld om de validiteit en de betrouwbaarheid van de leerlingenresultaten aan te sturen en te bewaken. Het duidelijk overzicht van de verhouding tussen basisleerstof en uitbreiding draagt bij tot betrouwbare evaluatie van de vakken.

In de vakgroepen worden de examens gescreend met het oog op leerplangerichte beoordeling. De mogelijkheid van de vakgroepen om voor het gewicht van de vakattitudes te kiezen voor 10 % of 20 % in het geheel van de punten is minder transparant maar geeft de vakgroep wel autonomie waardoor het beleid het belang van participatie ook respecteert. Dit is mede ook de reden waarom de visie op competentiegericht werken en leren nog niet resulteert in nauwkeurige afspraken en in de rapportering. Met uitzondering van de eerste graad wordt het jaartotaal dus overwegend gegenereerd door de eindmeting van het leerproces. Dit bemoeilijkt het leerplangericht evalueren binnen leerplannen die diverse vormen van evaluatie en een competentiegerichte benadering aanmoedigen. De keuze voor deze verhouding tussen dagelijks werk en examens in de tweede en de derde graad weerspiegelt weinig de competentiegericht werken en de verzelfstandiging van de leerling doorheen zijn schoolloopbaan.

Voor de kwaliteitsbewaking van het oriënteringsbeleid brengt de school de mate waarin de adviezen gevolgd worden in kaart. Verdere studie van het verband tussen het al dan niet volgen van het advies en het studiesucces in het vervolgjaar, is gepland.

Ontwikkeling Er is de laatste schooljaren door de leden van de werkgroep sterk ingezet op professionalisering met betrekking tot de evaluatiepraktijk. In enkele vakgerichte nascholingen kwamen aspecten van evaluatie aan bod. Bijsturingen of het implementeren van nieuwe inzichten met betrekking tot allerlei vormen van evaluatie en het belang van competentiemeting zijn daardoor afhankelijk van individuele leraren of van de vakgroep. De school heeft alleszins de aanbevelingen uit de vorige schooldoorlichting ter harte genomen. De merkbare evolutie met betrekking tot de evaluatiepraktijk op schoolniveau resulteert in meer afspraken over transparante en leerplangerichte evaluatie en een gewijzigde visie op de attestering en de uitwerking van het attituderapport.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het directieteam bestaat uit een directeur en een adjunct van de directeur. Twee leerlingenbegeleiders staan de directeurs in hun taken bij. Dezen staan zowel in voor leerbegeleiding als voor socio-emotionele zorg voor de leerlingen.

Het directieteam vergadert zeer geregeld om elkaar op de hoogte te houden van relevante gebeurtenissen en genomen beslissingen en om van gedachten te wisselen. Informeel is er ook veelvuldig contact. De wekelijkse stafvergadering is een belangrijk overlegmoment voor het leiderschap van de school. Naast de directeur en de adjunct, maken ook drie leden van respectievelijk het economaat, het leerlingen- en het personeelssecretariaat deel uit van deze vergadering, samen met een lid van de leerlingenbegeleiding. De duidelijke verslaggeving werkt ondersteunend en geeft ook controle. Volgens het principe van gedeelde verantwoordelijkheid is elk staflid eigenaar van een beleidsonderdeel.

Het dagelijkse bestuur van de school verloopt doeltreffend. De personeelsleden kennen het aanspreekpunt voor de verschillende aspecten van de schoolwerking. De directieleden hebben hun taken complementair verdeeld volgens de uitvoering en gedetailleerde functiebeschrijving van de scholengroep. In de praktijk is de algemeen directeur betrokken bij inhoudelijke en beleidsmatige aangelegenheden, bij het pedagogische luik, bij het personeelsbeleid, en bij het logistieke en financiële beheer. De adjunct houdt zich bezig met de interne en externe communicatie, de begeleiding van nieuwe leraren, de integrale kwaliteitszorg, en het evaluatiebeleid. Voor de meeste vergaderingen en voor de klassenraden zijn de directeur en de adjunct samen aanwezig. Ze geven bij de uitvoering van hun taak blijk van een groot engagement en betrokkenheid.

Visieontwikkeling De school heeft een duidelijke visie op haar opvoedingsproject. Ze profileert zich als een "groene school", met kleinschaligheid als troef. De visie is samen te vatten in drie kernwoorden: kindgericht, kwaliteitsvol, kleinschalig. De school zet sterk in op leerlingbegeleiding, zorgbeleid en op culturele activiteiten. Openheid, respect en solidariteit worden sterk beklemtoond.

Via vernieuwde interne en externe communicatie hecht de school bijzonder belang aan het uitdragen van deze visie naar het hele schoolteam, de leerlingen en de ouders. Hiertoe draagt de recent vernieuwde website sterk bij. Zowel bij inschrijvingen als bij sollicitaties wordt de schoolvisie in de gesprekken betrokken. Een brochure bundelt de missie en visie, die ook het voorwerp was van een pedagogische studiedag.

De schoolleiding heeft visieteksten uitgeschreven voor zeer diverse domeinen: materieel beleid, gezondheid, GOK (gelijke onderwijskansen), IKZ (integrale kwaliteitszorg), leerbeleid, evaluatie, leerstoornissen, onderwijskundig beleid, ict, personeelsbeleid, studietoelagen, taalbeleid en VOET. Sinds 2014-2015 zet de

school bijzonder in op belangstellingsgebieden voor de eerste graad, en modules/ateliers voor de tweede en derde graad. Hierbij streeft ze naar een evolutie van het zelfstandig leren: observatie in de eerste graad, competentiegericht werken en oriëntatie in de tweede graad, en competentiegericht leren in de derde graad.

Besluitvorming De besluitvorming verloopt participatief en de besluiten worden duidelijk gecommuniceerd via verschillende kanalen. De wettelijk voorziene participatieorganen zijn reglementair samengesteld en overleggen regelmatig. Bij de beleidskeuzes en de praktische organisatie van het schoolleven spelen de schoolraad en de pedagogische raad een belangrijke rol. De pedagogische raad bestaat uit de directieleden en vrijwillige leraren, met vertegenwoordiging uit de werkgroepen en vakgroepen. Het onderwijskundig overleg verloopt vooral door middel van de vakwerkgroepen. Team 1 is een vergadering van leraren die zich specifiek toeleggen op de eerste graad. De school heeft veel geïnvesteerd in een functionele werking van de leerlingenraad en voorziet in een gerichte begeleiding van haar werking. Uit de verslagen en de gevoerde gesprekken blijkt een sterke betrokkenheid van leerlingen, zowel in de leerlingenraad als in de schoolraad. De leerlingen krijgen autonomie en hun zelfsturing en burgerschap worden gestimuleerd. De goed functionerende huidige ouderraad ondersteunt ontmoetings- en andere activiteiten. Daarnaast werken participatieorganen als BOC (overlegcomité), Vriendenkring (organisatie opendagen) en Campusoverleg (belangrijk voor BVH).

De leraren worden uitgenodigd om via spontaan engagement deel uit te maken van een werkgroep voor aspecten van de schoolwerking die niet vakspecifiek zijn. Ter ondersteuning van de groei naar zelfsturing van de vakgroepen heeft de directie elke vakgroep gevraagd een vademecum op te stellen.

Het bewaken van het evenwicht tussen participatie en besluitvaardigheid blijft de voornaamste uitdaging voor het algemene beleid. De doorgedreven participatie legt druk op de doelgerichtheid en doeltreffendheid van het beleid. Ook houdt het streven naar zelfsturing van de vakgroepen het risico in dat de kwaliteitszorg binnen de vakgroep niet optimaal verloopt. Ondanks de uitgewerkte vademecums, blijken sommige vakgroepen een eigen weg te bewandelen, die niet spoort met de leerplangerichtheid en met sommige beleidsbeslissingen.

Kwaliteitszorg De school maakt een ontwikkeling door op weg naar het optimaliseren van haar systeem van kwaliteitsbewaking. De materiële en organisatorische aspecten van de schoolwerking worden doorgaans geëvalueerd en bijgestuurd. De school doet dit aan de hand van bevestigingen en zelfevaluaties voor leraren, ouders en leerlingen. Het nascholingsbeleid wordt zorgvuldig opgevolgd. De school verzamelt en analyseert gegevens over de leerprestaties, outcomes en schoolloopbaan van de leerlingen, en heeft aandacht voor de tevredenheid van leerlingen, personeelsleden en andere partners. Op het vlak van het onderwijskundig beleid is de analyse van de zelf gegenereerde gegevens en van de gegevens uit externe evaluaties niet altijd voldoende diepgaand om te leiden tot de noodzakelijke bijstellingen en tot prioriteiten die worden uitgewerkt in

een beleidsplan.

Voor de leraren bestaat een functiebeschrijving met concrete basisafspraken. De directie streeft naar functiegesprekken en evaluaties om de vier jaar. Voor de aanvangsbegeleiding is er een uitgewerkte procedure van coaching, mentoring en een POP (persoonlijk ontwikkelingsplan), die worden ondersteund door klasbezoeken en informele gesprekken. Op deze wijze tracht de directie tegemoet te komen aan de uitdagingen van het werken met een jong en veranderend team.

Participatief leiderschap en het betrekken van de verschillende geledingen in de besluitvorming worden door de school hoog in het vaandel gedragen. Ook de aandacht voor kwaliteitszorg geniet een bijzondere plaats in het schoolbeleid.

De schoolleiding is er zich van bewust dat een aantal vakgroepen nog niet voldoende planmatig werken om tot een voldoende kwaliteitsbewaking te komen. Het onderzoek naar het aanbod van onderwijsdoelen en de evaluatiepraktijk wijst uit dat er in sommige vakken nog een behoorlijke marge is voor de verbetering van de leerplangerichtheid, voor het maken van afspraken en het uitwisselen van expertise. Het vormt een uitdaging voor de schoolleiding om de vakgroepen verder doelgericht op te volgen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen wetenschappelijke vaardigheden voor natuurwetenschappen in de eerste graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het open, positief en stimulerend leef- en leerklimaat.
- De brede en harmonieuze vorming door de projectwerking.
- De socio-emotionele begeleiding en de aandacht voor initiatief, participatie en zelfsturing.
- De inzet, de openheid en het engagement van het schoolteam.
- Het benutten en inzetten van externe expertise voor innovatie.

Wat betreft het algemeen beleid

- De schooleigen visie op noden, talenten en interesses van leerlingen.
- De toegankelijkheid van het beleid voor leerlingen, personeel en ouders.
- Het participatieve karakter van het schoolbeleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen.
- De kwaliteitsvolle uitvoering van de onderzoekscompetentie.

Wat betreft het algemeen beleid

- De opvolging van de beleidsprioriteiten.
- De aansturing en de opvolging van de vakgroepwerking.
- Het bewaken van het evenwicht tussen participatie en besluitvaardigheid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor gedragswetenschappen in aso, derde graad, in de studierichting Humane wetenschappen (wordt niet opgevolgd door de inspectie).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Christian LAES de inspecteur-verslaggever	An AGNEESSENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	